

Kennis(sen) Afvalvrije scholen – Workshops – oktober 2019

Uit de praktijk...

Behalve de 140 pilotscholen zijn ook elders in het land scholen druk bezig met afvalscheiding. Soms komt het initiatief vanuit een enthousiaste docent of school, soms neemt het gemeentebestuur het voortouw.

In Amstelveen was hiervoor in december 2018 een motie ingediend in de gemeenteraad. Mirella Vierveijzer van NME Amstelveen schetst kort het traject: door afvalscheiding voor scholen aan te merken als Maatregel van Algemeen Belang maakte de gemeente het juridisch mogelijk en volgde er een aanbestedingstraject. Omdat geen van de marktpartijen de gescheiden afvalinzameling voor het beoogde bedrag kon uitvoeren, gaat de gemeente het zelf doen. Het restafval wordt wel door een commerciële partij opgehaald. De gemeente stelt 50.000 beschikbaar voor containers en afvalbakken op scholen uit het [productoverzicht van Rijkswaterstaat](#). Scholen betalen 25 euro per jaar per container. Na de herfstvakantie begint een pilot met 5 scholen, met verplichte deelname aan een educatietraject. Als de pilot slaagt, gaan alle ruim 30 basisscholen verplicht over op afvalscheiding.

Schoolbesturen en directies konden zich aanmelden voor de pilot. Mirella Vierveijzer merkt dat de behoefte in het onderwijs groot is. „*Het is eigenlijk te gek voor woorden dat wij dit nog niet deden*’, zeggen scholen. *Scholen zijn er nu rijp voor. Ze zijn steeds meer bezig met de leefomgeving en met afvalvrije scholen bied je ze een leeromgeving aan.*”

‘Samenwerking is zo belangrijk’

De gemeente Roosendaal ondersteunt en faciliteert afvalvrije scholen door onder meer de inzameling van GFT te betalen, wat enorm scheelt in het restafval en waarmee scholen dus heel tevreden zijn. Het scheiden van dit - geurrijke - afval was voor veel scholen een twijfelgeval.

Voor afvalinzamelaar Saver, werkzaam in diezelfde gemeente, zit de winst uiteindelijk in de volle containers pmd en de vermindering van het restafval. Emke Tijink: „*Daarom is de samenwerking met de gemeente zo belangrijk.*” De gemeente deelt zelfs stickers uit met het keurmerk ‘schone school’.

Voor de educatie op de basisscholen werkt Saver nauw samen met een NME-organisatie, die langs scholen rijdt met een ‘grondstoffenbus’.

Emke: „*We beginnen nu ook op het voortgezet onderwijs – een school van 1600 leerlingen en 240 liter mini-containers op plekken waar gegeten wordt. We hopen dat het afval scheiden in de groepen op de*

basisschool zo is ingeburgerd dat ze de gewoonte meenemen naar de middelbare school.”

In Meerlanden zijn de chauffeurs geïnstrueerd om de afvalbakken te controleren. Bakken met verontreinigde fractie blijven staan en moeten worden opgehaald als restafval tegen hogere kosten. „*Dat is de grootste prikkel voor goede scheiding.*”

Tip uit de zaal: De afvalbakken met pictogrammen, uit het productoverzicht van Rijkswaterstaat, zijn heel duidelijk en werken heel goed.

Verbinder

Lily Venema van Stichting Milieu Dichterbij begeleidde de invoering van afvalvrije scholen in Brielle en Westvoorne. Zij wijst ook op de rol van NME als verbinder om het proces op gang te houden: „*Je bent bekend binnen gemeente en scholen. En kunt daardoor als onafhankelijke speler begrip hebben voor beide partijen en afspraken aanjagen of zaken vlot trekken.*” Als tip geeft ze mee: „*Maak gebruik van een verandermoment, zoals een ander gebouw, een fusie, na een vakantie of tijdens een introductieweek van eersteklassers op het VO.*”

Regels...

Tijdens de Open Space sessie kwamen in een groep vragen aan bod over het onderscheid tussen huishoudelijk- en bedrijfsafval en de wet- en regelgeving rond de wet Markt en Overheid en de Modernisering Vennootschapsbelastingplicht (Vpb) overheidsondernemingen. Jacobine Meijer van Rijkswaterstaat en Evelien Mertens van de NVRD gaven hierop een toelichting. De NVRD formuleert momenteel oplossingsrichtingen.

Ook werd aandacht gevraagd voor de manier waarop scholen en gemeenten straks worden geïnformeerd over de mogelijkheden, die de NVRD in kaart brengt.

... en gedrag

De andere groep ging meer in op gedrag. Hoe kweek je vanuit het inzamelen van zwerfafval ambassadeurs en hoe ga je het gesprek over afval scheiden op school aan met alle betrokken partijen, inclusief de afvalinzamelaar? Vanuit een inzamelaar werd opgemerkt dat het voor haar ingewikkeld is om contact te hebben met scholen, omdat dit vaak via de gemeente loopt. De inzamelaar moet dus vooral de gemeente vertellen wat er wel en niet kan.

Een gedeelde conclusie: door al in het voortraject met elkaar om tafel te gaan zitten, elkaar te inspireren en het samen belangrijk te vinden – ook op het niveau van wethouder, schoolbestuur en directeur afvalinzameling – en gezamenlijk commitment uit te spreken, moet iedereen wel meedoen.

Kijk vanuit stip op de horizon

In de sessie 'Durf te vragen' keek men vanuit verschillende rollen naar vraagstukken over Nederland Circulair in 2050 en hoe dit voor elkaar te krijgen vanuit verschillende afvalstromen.

Een van de suggesties: kijk naar de grondstoffen – hoe kun je die zo effectief mogelijk hergebruiken - in plaats van naar de complexiteit van de organisatie van afvalscheiding. Kortom, kijk vanuit de stip op de horizon.

